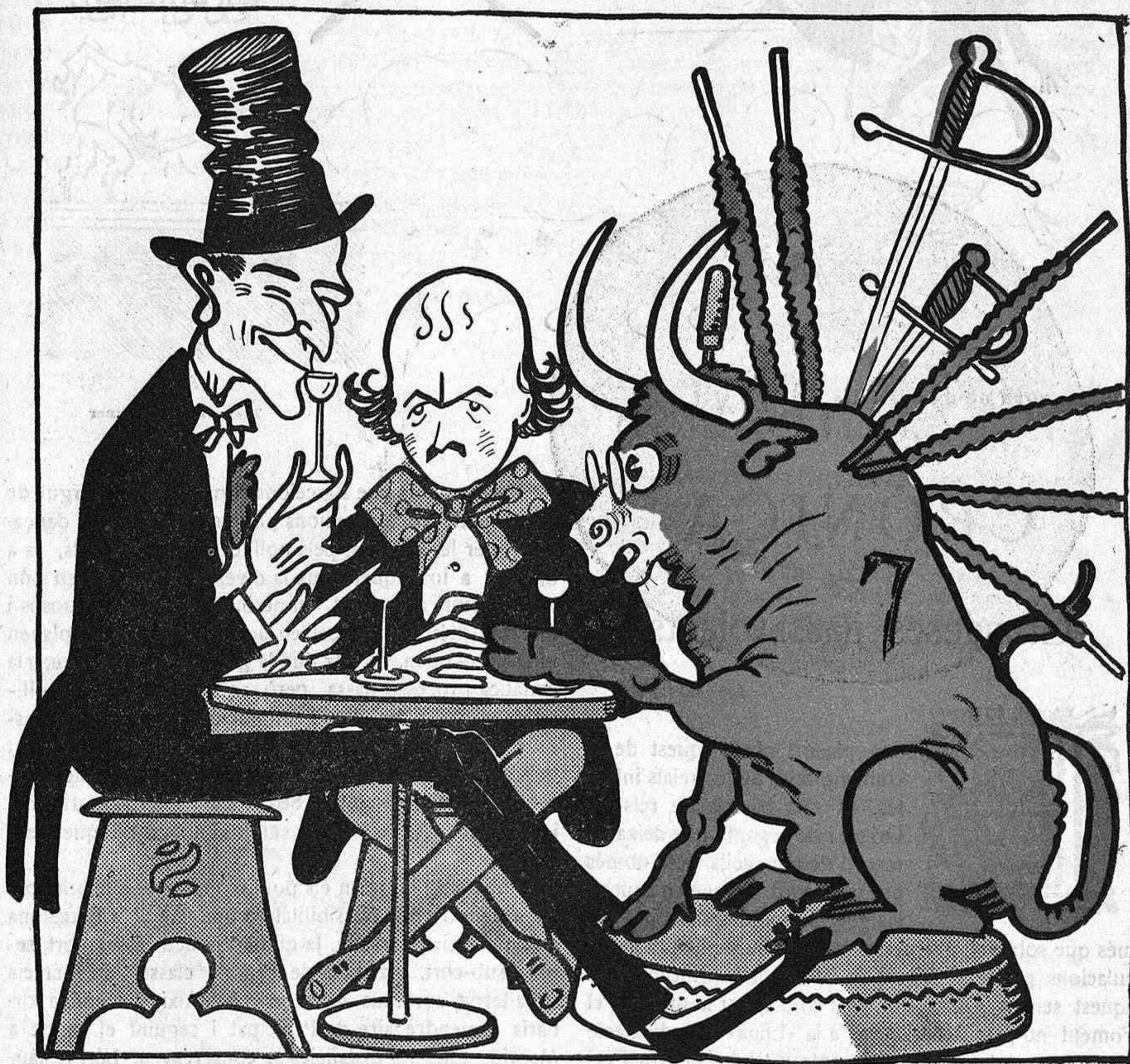

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1967 ————— ANY XXXVIII
BARCELONA 7 DE SETEMBRE 1916

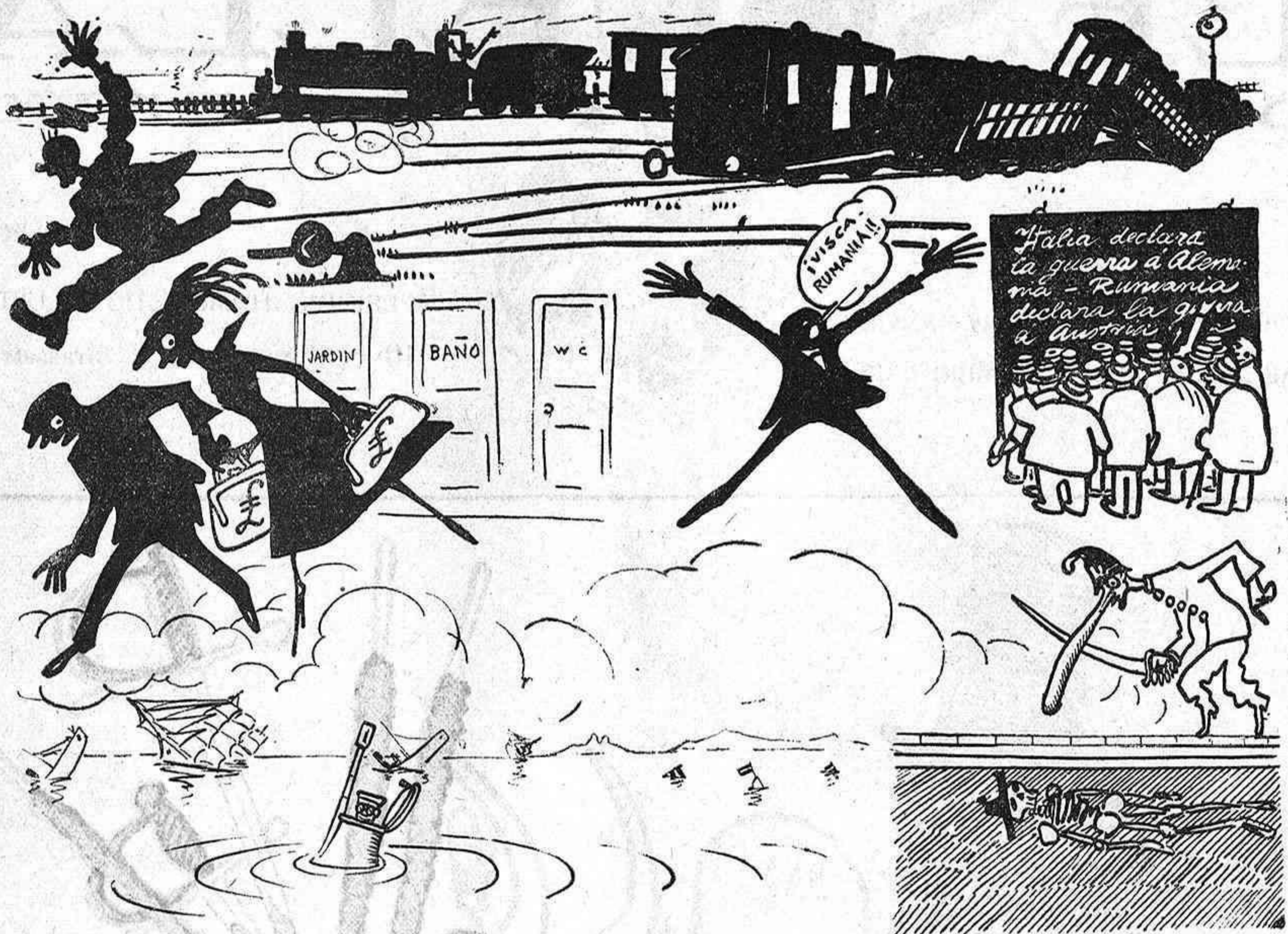

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

COLEGUES

En Llapissera.—Vosté senyor Noel en serio, i jo en broma, al fracàs del toreig tots hi haurem contribuït.
El brau.—I jo més que ningú.

NOTA DE LA SETMANA

Tragedies a cap d'iner

CRÒNICA

Grandeses passavolants

E s un plaer d'infants aquest de la contemplació de les reials infantes. Es una barreja de reis de Orient i de gegants, que deixa un record de meravella, però només que un record. Perquè en aquests viatges, la munificència no cau

més que sobre alguns personatges humils que fan gesticulacions per a conseguir els favors dels prínceps. Així aquest senyor Caralt, nomenat comte, per a que en el Foment no persisteixi l'afecte a la «Lliga» i el desafecte als poders—tots els poders—centrals; així el senyor Perpiñá, que també obtindrà, pels mateixos motius, una condecoració. Per a la gent de Madrid el senyor Perpiñá no pot ésser noble.

Reconeguem que Barcelona comença a tenir orgull de gran ciutat. Té admiracions pels toreros, per les dançarines, per les *cocottes*, pels polítics, pel comediant, és a dir, per a tots aquells que la diverteixen i que creu són tots inferiors a la ciutat, emperò, els seguicis fastuosos i hieràtics dels que exhibeixen una gerarquia, no li plauen ni la preocupen. Es clar que la gentada se detura quan la emfàtica processó passa, però aquest badar de la multitud és quelcom així com l'admiració produïda per un fastuós enterrament. «Devia ésser un ric», se diu davant dels cavalls empenatxats, del clergat imponent i de l'incabable corrua de cotxes. Se contempla la rua mortuoria, i un home segueix el seu camí: «Endavant i que l'enterrin.»

I una altra volta en els polítics ingenuus s'haurà tornat a pensar en la possibilitat de que vingui a Barcelona qualche reial persona. Ja que no podem ésser cort, serem sub-cort, palatins de segona classe, aristocràcia subalterna, cortisans *a bon marché*. Així, Catalunya tornaria a pendre aire de Principat, i seguint el regne a Madrid, totes les distancies se conservaven, bó i restaurant una mica de les nostres vanitats tradicionals. Sota la nova autoritat reialesca, els senzills unitaris veuen minvar les díscles habituts i els esquerps catalanimes de la nos-

tra menestralia i creïxer la fatuitat del nostre pseudo-patriciat, que tindria a honor produir-se com el més fidel cortisà madrileny de niçaga goda.

Nosaltres no tenim cap inconvenient en que's faci la prova, acollint benèvolament les infantes o les princeses que'ns destinin, car sabem que al cap dels anys, i pot-ser dels mesos, seria l'infanta o la princesa una barcelonina més, que seria mirada amb aquell familiar respecte que en els pobles petits obté la jutgesa o l'alcaldesa.

Benhaurada democràcia de Catalunya! Com si fós complidora dels manaments de Déu, tots an aquí som iguals i tots ens tornem iguals. Quan la nostra princesa fós establida a Barcelona, començaria a conspirar contra la «Lliga» i a organitzar vetllades rutilants; però arribades unes eleccions, acabaria dient: «Fet i fet, aquests regionalistes són els únics que fan alguna cosa». I substituiria les vetllades pel cine «Cataluña», i els passeigs solemniais per la rua dominical del Passeig de Gràcia, i l'intrigar polític per les entremaliades converses.

La sub-cort, a Barcelona, no's coneixeria més que en dues coses: en que Caldetes, a l'estiu, seria un San Sebastián en miniatura, un proveïdor de la reial casa, i en que a L'ESQUELLA tindriem una caricatura més.

PARADOX

Del Jardí dels humoristes

UN QUE NO ESTÀ PER EQUÍVOCS

Cada dia, en havent acabat de esmorzar, l'il·lustre adoba-cadires M. Charles Bigorneau, de París, té per costum llegir el diari de dalt a baix, des de la capsalera fins al peu de impremta.

I heu's-aquí que un matí, en la segona plana del seu «rotatiu», en la secció de informacions locals, el nostre home llegeix l'entrefilet següent:

«Monsieur Henri Durand, del carrer de Santa Geneveva, número 100 bis, ens comunica en atenta carta que la seva persona no té absolutament res que veure ni res de comú amb la persona del senyor Henri Durand que acaba de ésser detingut per haver assassinat a una vella rentista del barri de Montmartre, després de haver abusat d'ella miserablement.»

L'il·lustre adoba-cadires M. Bigorneau, després de llegides aquestes curtes ratlles, aprova plenament l'actitud del comunicant amb les següents paraules:

—Vet-aquí—diu—una excelent idea que ha tingut aquest Durand. En matèria de homònims s'han de pendre tota mena de precaucions. Devegades un malentès de resultes d'un idèntic cognom, pot portar infinitat de compromisos a un ciutadà pacífic.

Al cap d'un cert nombre de setmanes, l'il·lustre adoba-cadires M. Bigorneau, tot llegint el seu diari, com de costum, després d'haver esmorzat, va tenir un sobressalt terrible que de què que no cau desvanescut de cap al plat de mongetes.

L'astorament del pobre home no podia ésser més gros; realment, la nova era de les que fan caure d'esquena.

—Això és massa!... Això és massa!—cridà indignat alçant-se de la cadira i anant-s'en al seu escriptori.

Allí va agafar un full de paper, va sucuar la ploma i es posà a escriure una carteta dirigida al director del seu diari pregant-li la inserció de la següent nota que *tenia el gust de acompanyar-li*:

«El senyor Charles Bigorneau, antic i acreditat adoba-cadires veí de París, carrer de la Bomba número 13, ens comunica en atenta carta que la seva persona no té res de comú ni res que veure amb el general del mateix nom, Charles Bigorneau, que acaba d'ésser promogut membre de la «Llegió d'honor» per la seva brillant conducta.»

JULES

Quan en Dato vingué a Barcelona, un periodista del *Dià Gráfico* l'anà a trobar i entre tots dos feren una entrevista. En Dato va quedar-ne molt content i li prometé protecció quan fos el cas.

Ve't-aquí que un dia a l'Argila se li ocorregué fer amb en Santiago Vinardell lo que molt prompte uns altres amb ell farien, i en Vinardell se trobà al carrer.

Aleshores s'enrecordà del senyor Dato i li feu present sa promesa; aquest una vegada a la vida fou formal i ja tenim a en Vinardell periodista madrileny. Però, l'home no podia oblidar-nos, el Mediterrani era la seva obsessió i Barcelona el lloc dels seus somnis. Diu que a la nit per esbravar-se cantava amb gran indignació dels companys de dispesa.

Dolça Catalunya,
Patria del meu cor
Qui de tu s'allunya
D'anyorança es mor.

Perfectament; per apaivagar aquesta dolorosa recança decidí posar-se en contacte amb els seus antics llegidors i admiradors d'aquesta terra i després dels naturals treballs de preparació aconseguí fer-ho desde les pàgines de *La Vanguardia*.

Els bromistes s'hi divertien bastant amb aquest senyor que'ls descobria Madrid, però aquesta setmana han rigut molt més.

La crònica d'en Vinardell tracta de crims, de catàstrofes, de baralles, de llista negra. Al final diu:

«Y así entre dramas y sainetes—más dramas que sainetes—ha transcurrido esa extraña semana en que parecen andar sueltas las brujas de Macbeth.»

Un bon amic que llegeix el diari recita el paragraf a uns altres bons i antics amics.

- I ara?
- El sainet de Macbeth?
- Calleu! Ja ho entenc.
- Home!
- Sí, li han profetitzat que seria el rei dels cronistes.
- Doncs l'han enganyat.

L'ASTROLEG TEUTO

—Ara sí que'm veig venir la pedregada!..

* * *

Diu que això de la coronació de la Verge de Queralt ha sigut una enredada.

Diu que a Madrid, no Madrid, el Govern que viu a Madrid tenen por als de la «Lliga».

Diu que aquest ministre Fangos ha vingut a fer de Maquiavel de a dos rals.

Diu, diu, diu... ara ve la grossa, que'n Queralt de les arpillerses, sera *marqués* i l'Aguilera *conde* (risum te-neatis amicus?).

Diu que la visita de la Infanta al Foment...

Diu que hi han moltes gents que pregunten:

—Què bony hi té que fer la donya Isabel III en el casalot de la plaça de Santa Agna?

* * *

Els diaris de Madrid han cridat als seus correspon-sals a Barcelona. En Marius Aguilar ja hi és. Veiam, veiam si ens torna més lliberal de'n Romanones que'n Salvatella, en Rodés, en Junoy i en Socías Aldape?

Que s'animi, li donarem un banquet organitzat per en Quim i en Camps i al final ens parlarà: *del Industria, del Comercio i del Agricultura*.

I serà persona seria.

L'escàndol de Chicago

En una reunió d'amics es parlava de Conservatoris. L'americà Peambrock, com si sentís campanes, va ficar-hi basa:

—De què parleu?... de conserves?

Els altres, per seguir-li la beta respongueren que sí, i ell, animant se ingènuament afegí:

—Ah, a mi les conserves que m'agraden més són les de Chicago!

—Què dius, ara!—saltà un anglès.—Les conserves americanes!... ¿Que no ho sabs que a dins de les llaunes s'hi troben troços de carn humana, dits sencers, de ve-gades?

—Precisament, en això està el seu èxit, en això con-sisteix la seva fama,

—Però si a Amèrica ja ningú vol sapiguer-ne res de les vostres conserves!... Si l'escàndol ha sigut tan gros que tots els fabricants hauràn de plegar!

—Per què?

—Per això, home; perque fan butifarres de carn de persona, i s'ha descobert, i figura't quin descrèdit!

—Tot això que dius serà molt cert, però vas errat de comptes si creus en el fracàs d'aqueixa industria. Has de sapiguer que la campanya d'escàndol iniciada per la premsa de allí no li ha fet sinó favor.

—Com s'entén, favor?

—Si, home; jo t'ho explicaré.

I l'americà Peambrock continuà:

—Quan William Ardison, president de l'Associació de Fabricants de Conserves de Chicago, va llegir en els diaris de Nova-York la terrible acusació referent al poc escrúpol dels agremiats que posaven carn humana a dins de les llaunes, convocà d'urgència a tots els associats, endilgant-los el següent discurs:

«La campanya que'ls diaris estan fent contra nosaltres, perjudicarà, sens dubte, els nostres interessos per lo que respecta a Amèrica. Les comandes han disminuït d'un modo alarmant i, an aquest pas, les dotze milions de llaunes que tenim emmagatzemades ens les haurem de confitar.

«Els nostres compatriotes, segons se veu, no tenen el paladar educat per a les conserves fabricades amb greixos humans; ¿però és aquesta una raó per a que no puguin ésser perfectament assaborides per altres pobles veïns, menys estragats? Jo crec que no. Estic segur que tots els articles escrits contra nosaltres, en comptes de perjudicar-nos, ens faràn un gran favor i seràn un gran reclam entre'ls *gourmets* antropòfags de les illes Fidje, per exemple. Tot és qüestió de gustos. Per això, companys, he tingut una pensada que ja'm direu si és digna de mí. Acabo de enviar a les isles de Fidje 10,000 exemplars del número del *New-York Herald*, en el qual va inser-

tada tota l'història de «la vella que ha trobat un dit de persona en comptes d'una salsitxa, dintre d'una de les nostres llaunes». Ara estic esperant la resposta, confiat en l'eficàcia del meu truc.»

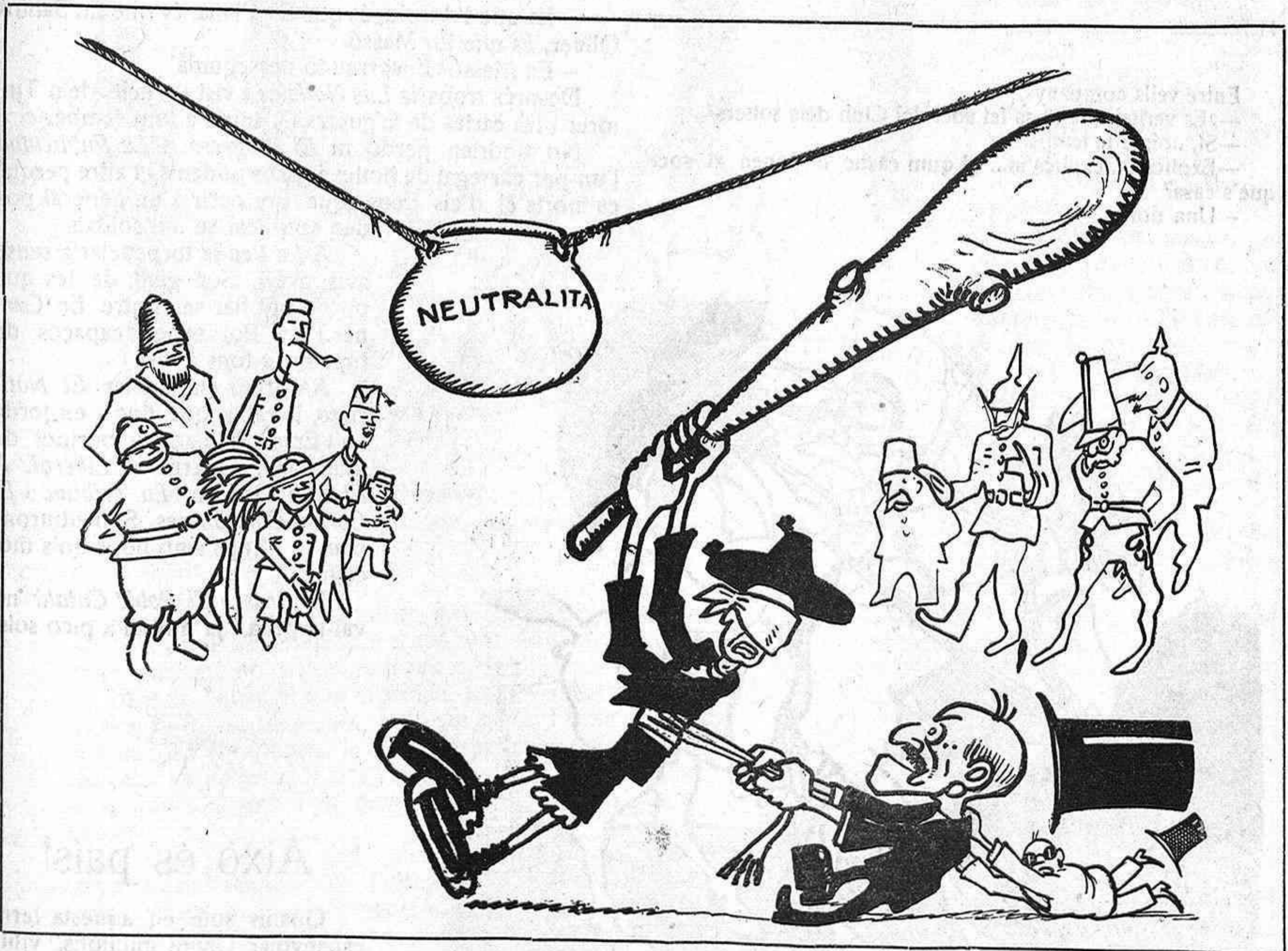
Un espontani aplaudiment subratllà les darreres paraules de William Ardison, i tots els agremiats varen córrer a felicitar al seu president i a estrènyer-li la mà, entusiasmat amb la gran pensada que acabava de tenir.

Alguns dies després William Ardison rebí un *cablegrama* de Fidje, en el qual un important «colmado» del país dels antropòfags li demanava 25,000 caixes de conserves humanes.

I ja el mateix Ardison se fregava les mans de gust, veient que la fortuna tornava a somriure-li, quan l'endemà llegí en un diari de Fidje, el següent article titulat *L'escàndol de Chicago*:

«Ahir, al obrir una llauna de conserves humanes procedent de Chicago, la senyoreta M., de Fidje, va trobar-hi un peu de porc. Justament indignada, la senyoreta M. ha posat el peu a la disposició del cònsol americà per a que faci la reclamació corresponent. S'ha obert tot seguit una informació per a veure si totes les caixes de conserva rebudes contenen l'odiosa carn de porc.»

«*Detall horrible*: Segons sembla, quan un porc cau per casualitat a la caldera dels greixos humans, els fabri-

EL NÚMERO MÉS INTERESSANT DE LA SORTIJA

Chor de potències.—Ara!... Ara!... Ara!
En Romanones.—No!... Què fas, desgraciat?

cants de conserves no'l retiren, sinó que l'aprofiten per a omplir les llaunes; lo qual aclareix molts dubtes i explica moltes porqueries.»

Vosaltres creureu, pot-ser, que davant d'aquest formidable article que semblava tancar un immens perjudici per a la industria dels conservistes y molt particularment pel nou comerç amb Fidje, el digne President William Ardison haurà tingut l'idea de suicidar-se?

Si creieu això és que no coneixeu l'ingeni dels nord-americans.

William Ardison, no sols no va suicidar-se, ni estirar-se els cavells del cap, sinó que va saltar d'alegria i de satisfacció.

—Aquest article—va dir als seus colgues—ens rehabilitarà ara als ulls dels nostres compatriotes, perquè demostra que les nostres llaunes contenen evidentment tocino.

I tot seguit, cridà al seu secretari:

—John!... Fareu reproduir en tots els diaris de Amèrica l'article «L'escàndol de Chicago» que porta aquest diari de les isles Fidje.

I William Ardison tingué raó; es publicà l'article i d'aleshores ençà el comerç de conserves en America s'enlairà de nou amb esplendent poixança.

ADELÍ

Entre vells companys:

—¿Es veritat que t'has fet soci del Club dels solters?

—Sí, noi; ja fa temps.

—Explica'm, explica'm... ¿I quin càstic li donen al soci que's casa?

—Una dòna.

TORNANT DE BERGA

—Què és lo que li ha agradat més de les festes?
—A mi les dues «Patums».

Si jo fos un sumergible

M'agradaria ésser un tiburón d'aquests i navegar per les mars de Barcelona. A l'esquena portaria un lleterero que diria: I. de la F. 1., i quan volgués fer mal enlairaria una bandera catalana.

Sortiria al dematí i desseguida veuria un gran vaixell comercial.

—Booooo!... D'on vé?

—No vinc, vaig.

—On?

—Al cel, a l'infern i al purgatori.

—A què fer?

—A portar morts.

—Nom de la nau.

—*La Vanguardia*.

—Capità?

—Som quinze.

—Masses! Resgistreu-lo. Què hi ha de mal aquí dintre?

—Unes bombes quotidianes, uns articles de'n Pedrell, unes coses mauristes, unes diem-ne cròniques d'un tal Rodiño, unes també diem-ne crítiques de'n Sánchez Codolá, unes...

—Prou! a fons al barco.

—Es que l'Azorin, és que En Plana, és que En Santos Oliver, és que En Massó.

—En Massó? Ensorreu-lo desseguida!

Després trobaria *Las Noticias* i vist l'article de'n Tintorer i les cartes de la guerra (?) aniria a fons també.

No tindrien perdó ni *El Progreso* ni *La Publicidad* l'un per carregat de bolles i gasos pudents i l'altre perquè es morís el d'els Ecos (que per occir a un general poden sacrificar-se mil soldats.)

A *La Veu* la torpedejaria sense avís previ. Són gent de les que un no pot fiar-se. Entre En Carner i En Pol serien capaços de tirar-me a fons a mí.

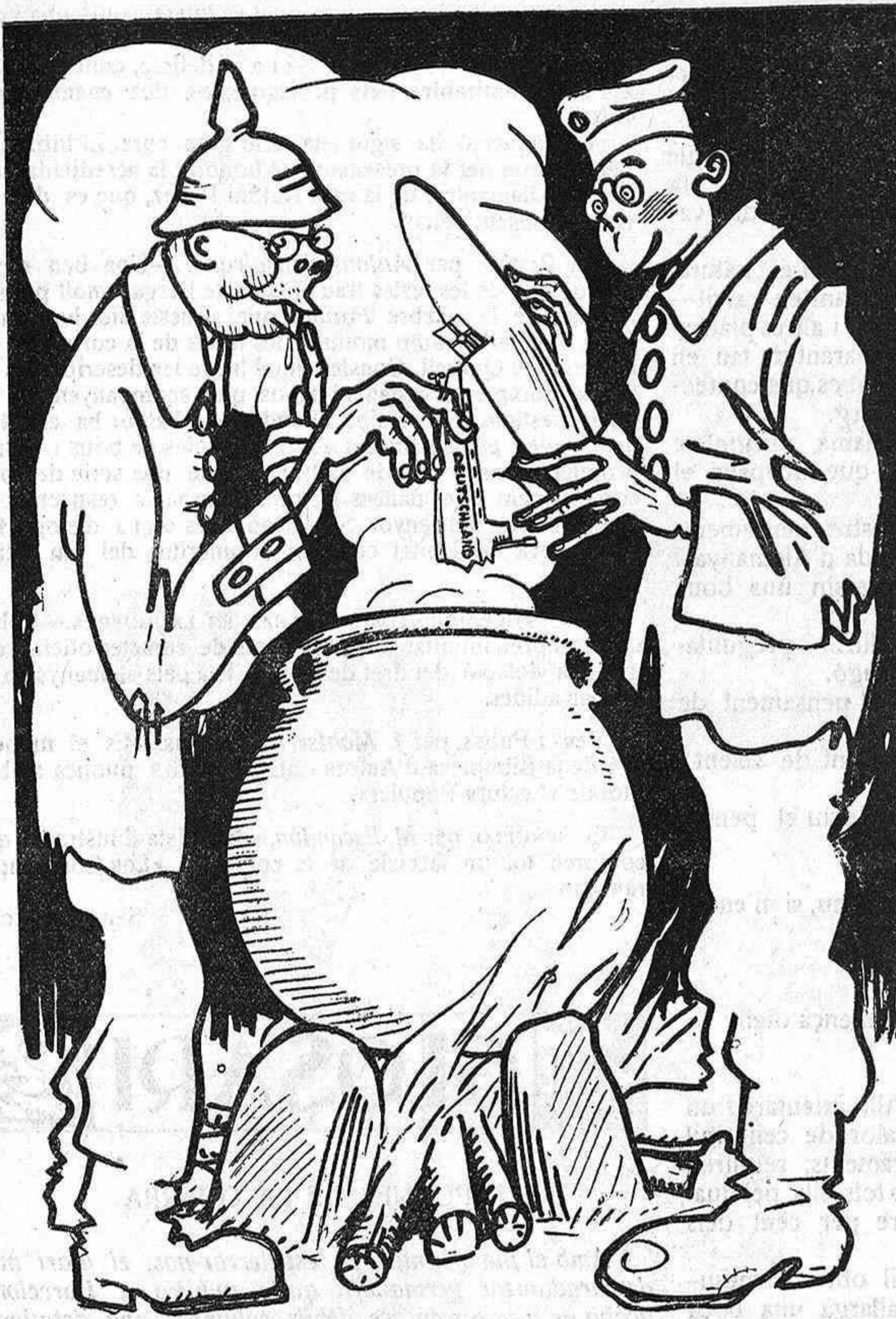
A dormir en la mar *El Noticiero*, la rabia que tinc a en Jordá i a l'Erre i a n'aquell borinot de Maristany. Guerra al *Liberal*. A *El Día Gráfico*, *La Tribuna* i *El Correo Catalán* res. Son tiburons com jo i llops amb llops no's moguen.

El *Brusi* i *El Poble Català* no val la pena, ja aniràn a pico sols.

Això és país!

Quants som en aquesta terra espanyola? Divuit mil·lions, vint? Romanços, tots plegats no som ningú. Es aquesta una terra on tot-hom viu amb els ulls clucs, aprenent-se'ls.

L'ÈXIT DEL SUBMARÍ MERCANT

—Sí,... ja en podem tirar un troç a l'olla!

Es això un llegat dels alarbs, que nosaltres no sabem aprofitar, que tenim mandra d'aprofitar. M'explicaré, senyors, perquè no'm prenguin per ximple:

Tothom quan té una pensada tanca els ulls (els ulls poden tancar-se sense cloure les parpelles) i en la negror veu la seva obra futura, la mira, la remira, corretgeix els defectes i a voltes la trenca i altres la deixa tal com està i la trasllada amb tota cura al marbre, a la tela o al paper.

Els que saben fer això i tenen després voluntat són els que basteixen temples i fàbriques, els que llencen naus a la mar, els qui escriuen aquestes ratlles curtes que fan fer trip trap als nostres cors o escriuen musiques que domestiquen multituds com les d'una flauta de canya a les serpents.

Els alarbs de tot això no'n veuen res. I per veure

qualque cosa diuen com en López-Picó: Torment-Forment, i se apreten els ulls fins a produir-se dolor.

Aleshores, oh! meravella, lo que no havia pogut produir la pensa, ni el gust, ni la imaginació, el dolor, el torment ho dóna fet i a la presió dels índexs sobre les ninetes un món de colors i de dibuixos és nat. No d'altre manera nasqueren els arabescs de la Alhambra i de l'Alcàzar de Sevilla; els boscos de columnes de la catedral de Córdoba.

A nosaltres els senyors de València, de Granada, de Toledo, de Córdoba i de Sevilla, ens llegaren el somni però no la voluntat de fer-lo obra positiva i aixís passem la vida somniant hermoses obres i no fent més que mam, caca i non. I encare!

Venim a ésser els micos aquells de Rudyard Kipling plens de grans pensades i de bona voluntat.

—Ara farem un palau digne del nostre gran poble.

I tots van a cercar pedres i calcs i ciment.

Un altre diu:

—No; millor és que cantem una cançó que se senti per tots els indrets de la terra.

I comencen a ensajar, però un tercer aconsella:

—Millor fóra aixecar una gran estatua al primer mico, tan rica, tan hermosa que el mateix Déu s'abraçaria an ella com si fos la del seu germà.

—Molt bé! Molt bé!

I comencen a bastir l'estàtua.

Aleshores en Dato diu a en Romanones:

—Company! mira la qua que't penja.

I tots riuen i es tiren fruites al nas i no hi ha estatua, ni cançó, ni poble.

Arriba tot seguit la serpentina Kāa, que balla la dança de la mort i es menja als micos.

La serpentina Kāa de vegades se fa anomenar segona nota.

Un jove enamorat té l'atreviment de dir a una senyoreta:

—Escolti... i si, ara que estem sols, jo li fés un petó, ¿què succeiria?

—Que cridaria al meu papà.

—Ah, essent així, no m'atreveixo.

—Però el papà ara és als Estats Units.

La lluminosa idea d'un professor d'esperitisme

En un destartalat cotxe de segona classe del tren que anava de Varsovia a Petrogrado i qual via es troba ara interrompuda a causa de la guerra, viatjaven, un dia, varies persones.

Era al començament de la terrible lluita, i és natural que la conversa s'encarrilés—sobre tot anant en carril—pel cantó de les bèl·liques actualitats. Uns i altres platicaven fent els més variats comentaris i disparant de tan en tan cada *butllofa* més grossa que les bombes que començaven a caure damunt la plaça de Lemberg.

De prompte, un dels passatgers exclamà, dirigint-se a un tipo alt i ròs—ròs de mal pèl—que ocupava el seient prop de la finestreta:

—Ara mateix estic llegint en el vostre pensament, amic meu. Vós sou polonès de la banda d'Alemanya i no us desagradaria que els russos rebessin una bona lliçó dels teutons.

—Com ho sabeu?... Qui us ho ha dit?...—preguntaren a chor tots els altres companys de vagó.

—Es que soc esperitista, i endevino el pensament de les persones.

Un passatger, intrigat, va afegir, canviant de seient i posant-se al costat del xerraire:

—Es cert lo que dieu?... De debò llegiu el pensament dels homes?...

—De debò.

—Veiam, fem la prova. Llegiu-me el meu, si m'endevineu lo que penso, us donaré vint rubles.

—Paraula?

—Paraula d'honor.

L'esperitista acceptà la proposició i començà dient:

—Vós sou un comerciant..

—Es cert.

—Ara us en aneu a Novogorod. Allí intentareu un gran negoci; comprareu gèneres per valor de cent mil rubles; després fareu suspensió de pagaments; reunireu els acreedors i firmareu un conveni amb tots ells, pel qual us comprometereu a pagar el quatre per cent dels deutes...

Al sentir això, el polonès germanòfil obrí desmesuradament els ulls i, sense dir paraula, allargà una boça de diners al esperitista.

—Oi que l'he encertada?—digué aquest—Oi que us l'he endevinat, el pensament?

—No; respongué el polonès. No haveu endevinat res; però m'haveu donat una idea salvadora que, realment, val els vint rubles.

RAFAEL, per A. de Lamartine.—Entre les noveles romàntiques que feren més forrolla a França durant la segona meitat del passat sigle, una de les que amb més positius mèrits s'escamparen tot seguit, traduïdes, per aquests móns de Déu fou aquesta: *Rafael*, de Alfons de Lamartine. Com la seva digna germana *Graziela*, aqueixa historia de amor sembla

arrencada de la mateixa vida; és un monument humà i literari a la vegada; la acció passional és interessantíssima i cada una de les seves pàgines, atapaïdes de bells pensaments, és una exaltació a la Natura, al Bé i a la Bellesa, concentrats en els cors admirables dels protagonistes, dos enamorats heroics.

La traducció ha sigut feta amb gran cura. El llibre, tant pel text com per la presentació fa honor a la acreditada «Colección Diamante», de la casa Antoni López, que és d'on ha eixit la present edició.

LA PATÚM, per Antoni Sansalvador.—Una ben escrita monografia de les festes tradicionals de Berga i molt particularment de la cèlebre *Patúm*, que aquests dies ha tornat a ésser d'actualitat amb motiu de les festes de la coronació de la Verge de Queralt. Consten en el llibre les descripcions de tota la comparsa, gegants i nanos que acompanyen a la popular bestiola. Per major abundament l'autor ha escrit un bell pròleg anatematitzant les corregudes de bous i, com a propina, dóna al cap de vall del volum una serie de solfes corresponent a les dances de cada comparsa respectiva. En resum, l'obra del senyor Sansalvador és digna d'elogi tant per la seva catalanitat com per la pulcritud del seu treball literari.

LOS PROCEDIMIENTOS ALEMANES EN LA GUERRA.—Volum que comprèn infinitat de documents de caràcter oficial relatius a la violació del dret de gents, feta pels alemanys en terres invadides.

VERS I PROSA, per J. Montserrat i Archs.—Es el número 175 de la Biblioteca d'Autors Catalans que's publica amb el títol de «Lectura Popular».

EL SEÑUELO, per M. Escandón.—Noveleta il·lustrada que comprèn tot un fascicle de la col·lecció «Los Contemporàneos.»

SEPT. CIENCIAS

ESPURNES DE LA GUERRA

Amb el piadós intent de espeterrar-nos, el diari més descaradament germanòfil que's publica a Barcelona acaba de insertar en ses dèbils columnes una detallada estadística de tots els vaixells, xics i grossos, que'ls submarins alemanys «han tingut l'honor» de torpedejar i enfonzar en les diferents aigües dels mars d'Europa.

La tal estadística és, veritablement, horripilant, és pitjor que una «llista negra»; és una llista roja, composta de mil i pico de tragedies sabiament organitzades i executades amb tota la sàdica mestria del qui ha nascut per a fer mal i que hi té la mà trencada.

Els que han confeccionat aqueixa estadística, gent també disciplinada i homes d'ordre, sibarites del dolor... dels altres, es veu que són uns artistes consumats en això de les macabres comptabilitats, doncs han posat en l'obra tots els seus cinc sentits, encara que no hi hagin posat cap sentiment humanitari.

Amb l'intent d'espeterrar-nos encara més, el bon diari germanòfil publica, al costat del número de vaixells enfonzats, el número de tonelades que representen; i an aquí sí que no hi ha escatimat les xifres. Naturalment que de les tonelades que'ls alemanys han deixat de rebre i enviar

...QUE PORTA LA
DECLARACIÓ
DE LA
GUERRA!

LA GUERRA!
LA GUERRA!

LA PATRIA
PERILLA,
JA HO VEIG!

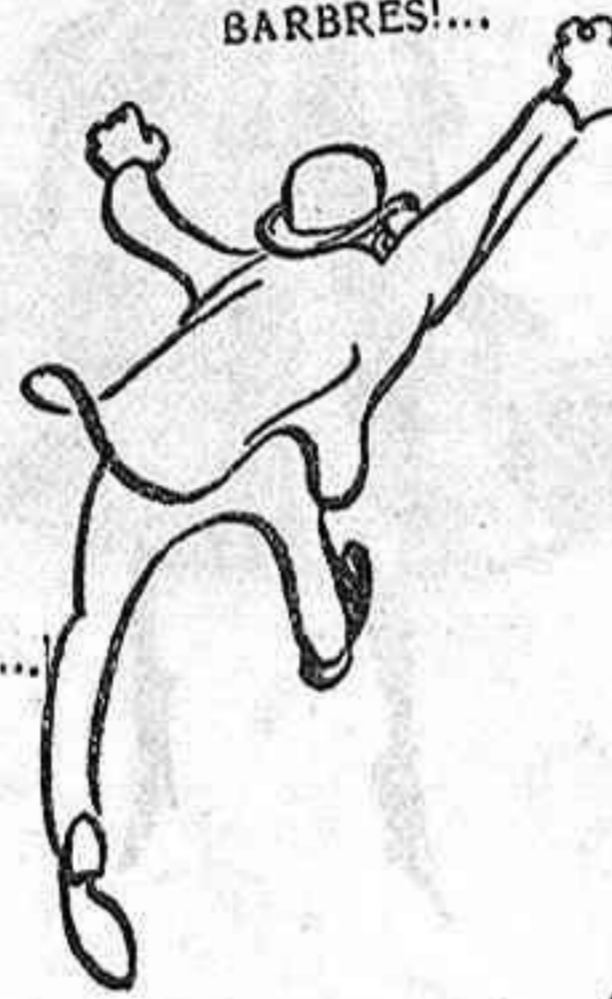
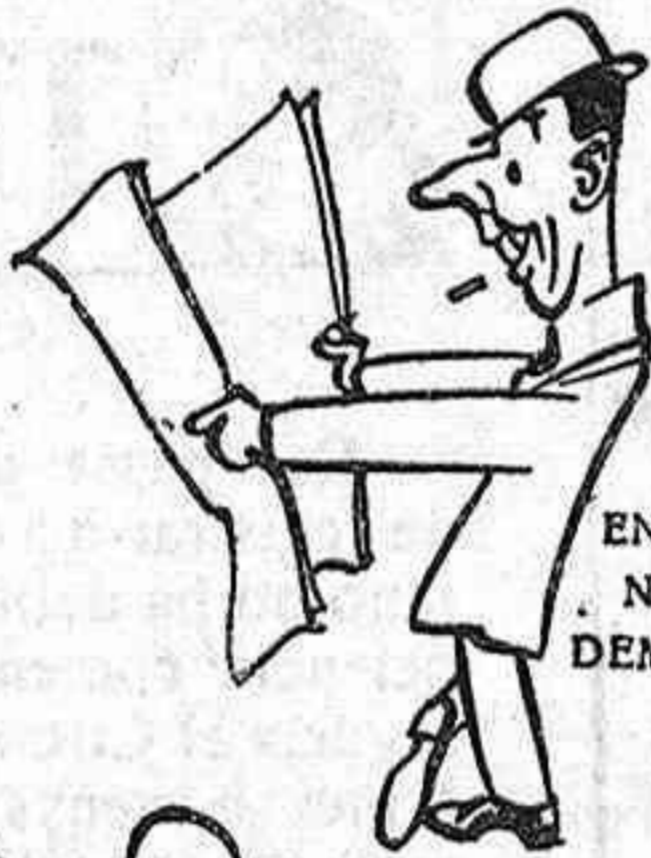

AQUESTS
BARBRES!...

QUIN REMEI
ME
QUEDARA!

JA
HAVEM
MOBI-
LITZAT

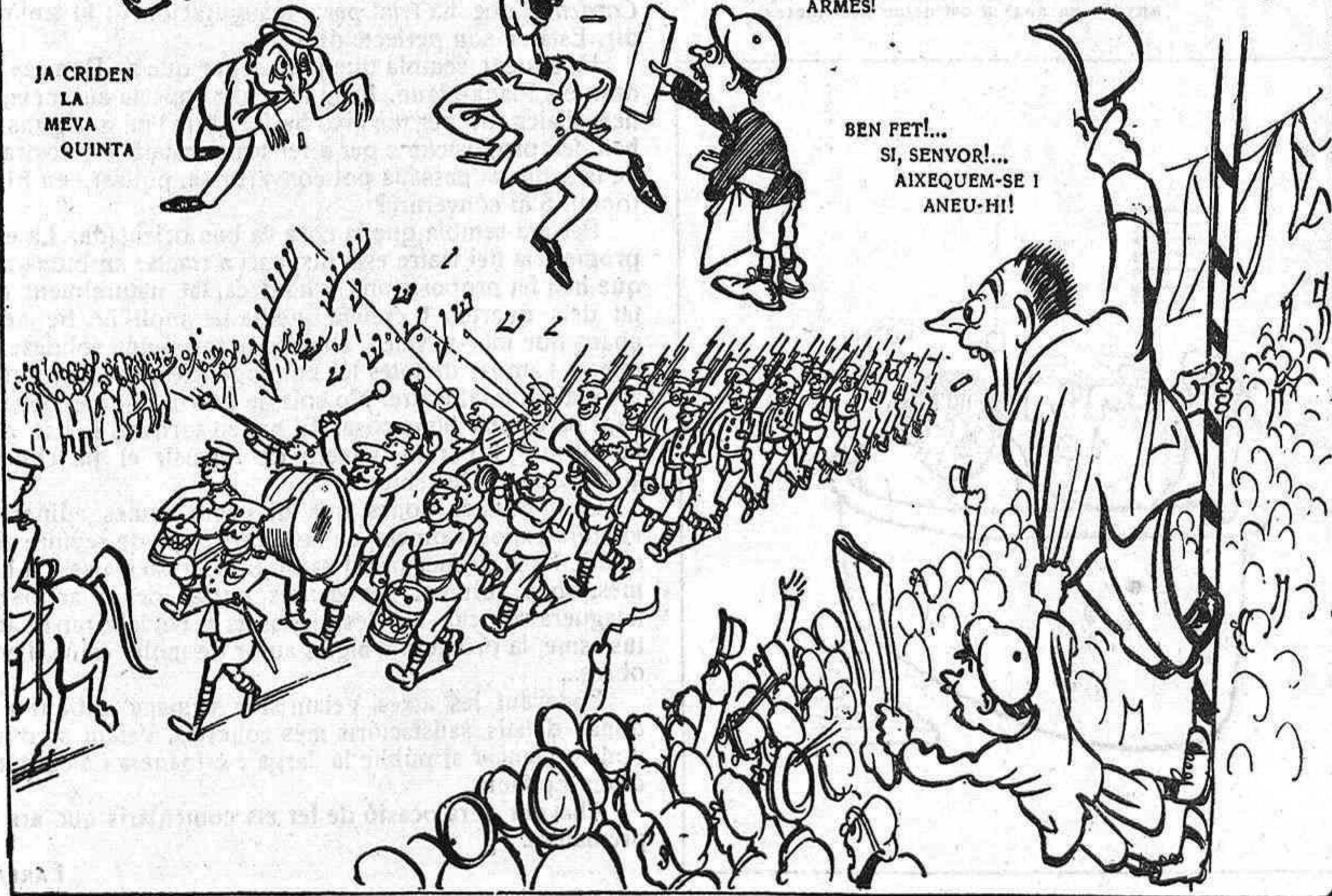
ENCARA
NO'M
DEMANEN...

ÉS ADMIRABLE!
TOTA LA NACIÓ
S'AIXECA AMB
ARMES!

JA CRIDEN
LA
MEVA
QUINTA

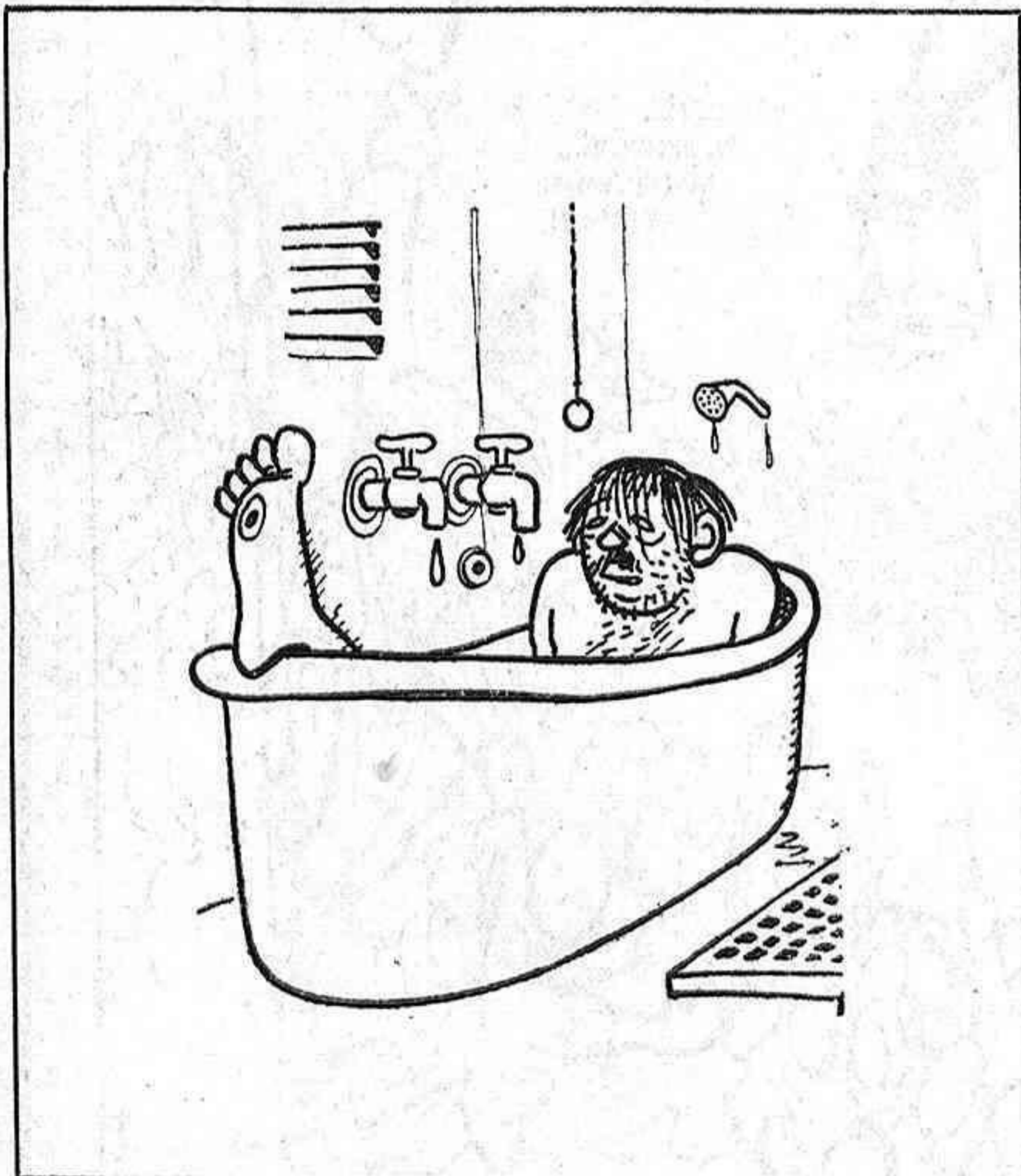
BEN FET!...
SI, SENYOR!...
AIXEQUEM-SE I
ANEU-HI!

LES PREVISORES

—Quina catàstrofe a Mataró!...
—I tall... Ja ho vam encepigar aquest any de no anar a estiuçar a Caldetes!...

ELS PREVISORS

—A mi no'm robaràn mai, mentres me banyo; perquè sempre vigilo amb tots tres ulls.

amb motiu del bloqueig dels aliats, d'això no'n parla l'estadística. Si d'aqueixes tonelades, que per a ells és com si fossin enfonzades, se'n fés una estadística, tindrien els germanòfils una llista, no tan horrible com la que acaben d'endosar-nos, però tan llarga i tan espessa que la xifra total no cabria segurament en cap piçarra de cap kiosk de la Rambla.

I això que, per a que la seva llista de barcos tirats a pico pels submarins alemanys fos ben completa, no s'han descuidat de posar-hi les llanxes i els botes de pesca.

I, per a que resultés ben dolorosa i ben tràgica, tampoc s'han descuidat de incloure-hi l'enfonzament del «Lusitania».

XARAU

Res passa de massa interessant per a que valgui la pena de registrar-ho com a novetat. En Vilches ha plegat, en Morano no ha debutat encara, els petits teatres de la petita competència començaràn desseguida, però per ara són tancats, segueix el Circ al «Bosque» amb artistes més o menys de circ i més o menys de bosc, els escenaris sarsueleros van tirant amb penes i fatigues...

Estem a les escorrialles. Ara començarà la gran batalla. Veurem quins seràn els guanyadors.

A l'«Apolo» sembla que estàn decidits a deixar una mica de banda la truculència melodramàtica, sense despedir-se'n del tot, però. En Rojas vol lluir-se en alguns papers com *El Cardenal*, que ha triat per a inauguració. No hi tenim res a dir. Està en son perfecte dret.

Finalment, sembla que ja és segur que a «Romea» no vindrà el Plana-Llano. Malgrat sentir aquesta ausència, ens en hem d'alegrar, perquè això ha fet obrir l'ull a alguns que ja han fet proposicions per a fer teatre català. La nostra elegia de la setmana passada pot convertir-se, pot-ser, en himne de triomf. S'hi convertirà?

Per ara sembla que la cosa va ben orientada. La empresa propietaria del teatre està disposada a tractar amb un grup dels que han fet proposicions. S'ha decantat, naturalment, del costat dels quartos. I creiem que ha fet molt bé. Se necessita, abans que tot—ja veieu, abans que tot!,—una solidesa econòmica a l'ampar de totes les contingències, si volem retornar a la vida l'oblidat teatre. No sols de pa viu l'home, però que hi hagi pa és una bona cosa. El pa feu tornar a la llar pairal al fill pròdig. I per la manera de repartir el pa conegueren al Mestre sos Deixebles.

Gran cosa és, doncs, que hi hagin homes adinerats que vulguin exposar diners en la noble tasca de revivir el teatre català. Es el primer pas. I és un bon primer pas. Hi ha, además, bona voluntat per *ambas partes* per a arribar a una falaguera solució, artistes disposats a col·laborar-hi amb entusiasme, la promesa d'algún autor de molta valúia d'entregar obres...

Endavant les atxes! Veiam si la setmana entrant podem donar detalls satisfactoris més concrets. Veiam si d'un cop podem llençar al públic la llarga i cridanera i alegre música d'una Epifania.

Allavors serà ocasió de fer els comentaris que ara serien prematurs.

FARFARELLO

ELS DEPORTS

Mala setmana aquesta per a parlar de sport.

Com si tots plegats estiguessin cansats de no fer res, els nostres *sportmen* descansen. Tot són preparacions per a la propera temporada.

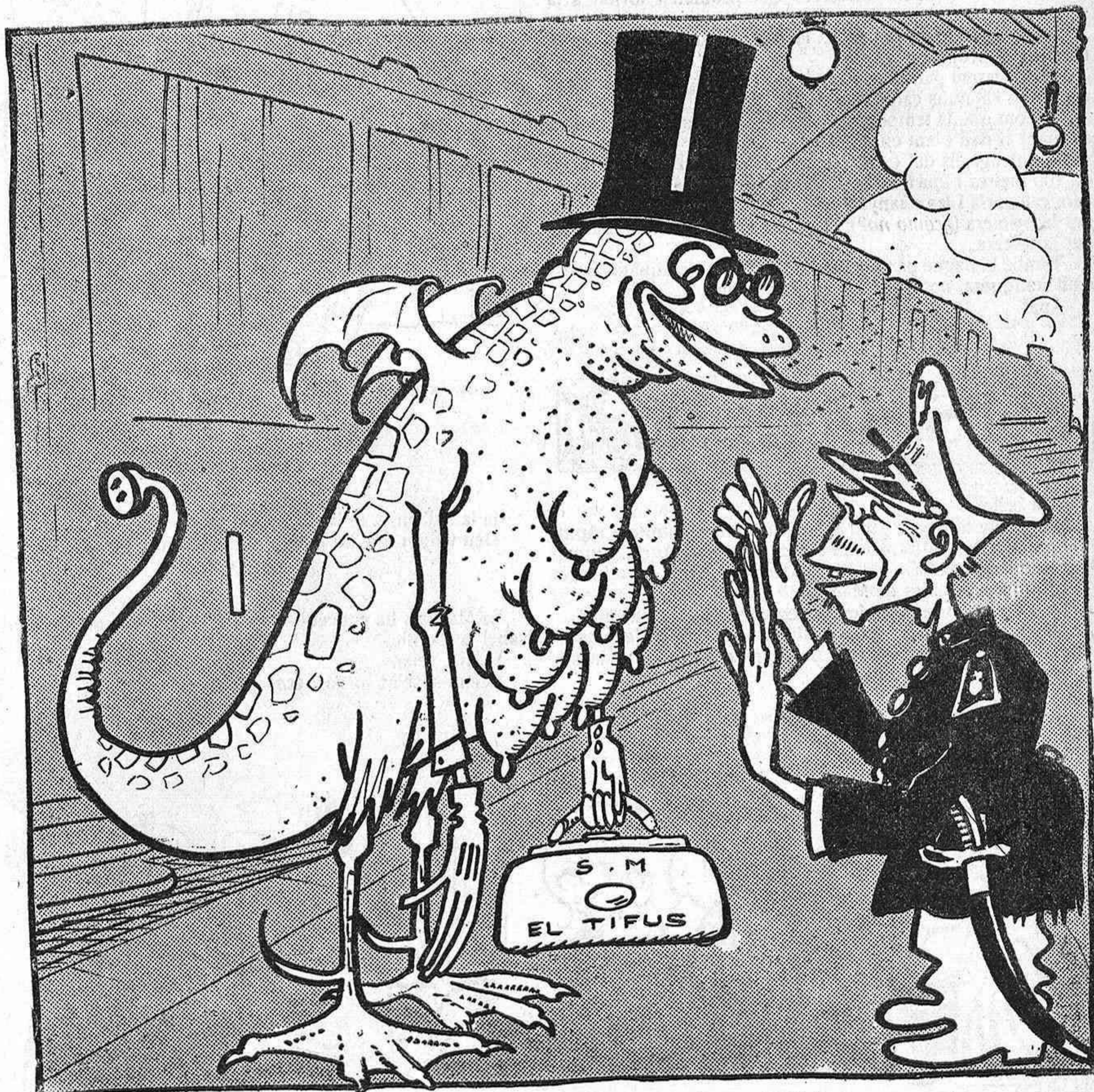
Els futbolers, deixant apart el Comitè de la Federació que està fet un olla, arreglaren els seus elements i ne comencen a fer tria.

Comencem pel campió, el *F. C. Barcelona* té poques novitats per ara en el que tal vegada sigui el seu primer equip.

Passat d'en Garchitorea que se'ns revela un devanter de punta, els demés són, si fa o no fa, els mateixos a excepció del mig centre Sancho, procedent de segona categoria, i que amb la crisi de mig centres que patim, és una veritable troballa. Diuen que tal vegada torni l'Alcàntara, però, cà! és massa lluny. No hi creiem.

Ah! En Bau i l'Aramburu se n'han anat al *Badalona*. Es veu que volen veure si els proven els aires marítim-pescadors.

El *R. C. D. Espanyol* torna a aixiribir-se un xic. En el equip que presentarà en el proper Campionat, hi ha En Zamora, l'ex-porter de l'*Uni*, tres Armets (Pacàn, Quinké i Koki). Aquests darrers també procedents del *Uni*, que el pobre es deu haver quedat en quadro d'aquestes resultes. En fi, amb aquests elements el Club blau-blanc, torna a ésser de *cuidado*

PLAGA

- Com esteu per Barcelona?
- Sí, miri... encara tenim en Mulcy Hafid,... l'altre dia va venir l'Infanta...
- Ah, aixís me'n entono!

L' *Espanya*, encara no sabem ben bé com anirà, però lo fixo és que En Casellas ja no jugarà de mig centre sinó de defensa. Pel demés, hi ha que esperar que aquests xicots, a pesar de la manca de elements, sabran sobreposar-se i ens presentaran un d'aquells equips forts i entusiastes que ells saben presentar.

Del *Sabadell*, el *Terrassa* i l'*Atlètic*, res ne sabem. Allà dalt ja ho deuen saber ells.

Això en quant a primera categoria.

De la segona, que tan poc se n'ocupen els periodistes i en la que hi han tants xicots que valen, hem d'apuntar el revifament del *Badalona*, que tèn ganes de tornar a primera; el del *Centre de Sports de Sans*, que també s'espavilen; els del *Europa* que, a pesar del desengany d'enguany, no's dona i el de algun altre d'aquí i de fóra. El *Barcino*, del Centre de Dependents, està ensopidot i ha perdut, degut a malaltia, el notable devanter Rognoni, qui no jugarà més per ara. No obstant, els seus elements directors ens prometen tornar a la palestra amb nous jugadors.

Aquesta és, a grans traços, la situació del foot-ball en la temporada propera.

No trigarem gaire a veure els primers partits i a *olorar* qui seran els nous campions de Catalunya.

—Com que la temporada s'acaba, els nedadors segueixen apretant el dau i fent curses dins de l'aigua.

Diumenge els del *C. N. Barcelona* ne feren tres: dugues de 100 metres i una de 60. Eren per la primera, segona i tercera categoria i les guanyaren per aquest ordre: Berdemàs, per la primera (*¿cómo no?*); Engrà, per la segona, i Lariña, per la tercera.

També hi hagué partit de *water-polo* o polo aquàtic, però, amb franquesa, no'ns agrada aquesta broma.

Apa!

HIP

Ja la ballem?

Diumenge hi hagué gran rebombori amb motiu del ràpid e inopinat viatge a Barcelona del capità general, qui tingué d'abandonar l'Infanta i les festes de Berga, amb motiu de greus notícies rebudes de Madrid.

Les greus notícies es referien, segons sembla, a una nota... ai, ai, la mare!... a una nota dels aliats a Espanya, demanant certes satisfaccions amb motiu dels torpedeigs de submarins alemanys en el Mediterrani.

LA PLUJA

—Be ha trigat prou! La llàstima és que no hagin plogut cigrons.

—Ja plou, fill meu, gracies a Déu!...
—Sí, gracies a Déu, que aixís no podré anar a estudi.

—Els incrèduls, que vagin dubtant de l'eficacia de les Verges i de les Infantes!...

UNA NOSA MÉS A LES RAMBLES

—Què hi posaran aquí?
—Un estanc.
—Aixís digui que algú fumarà?
—S'equivoca; ja han fumet.

Ja la ballem?... Ja la ballem!

Déu vulgui que no la ballem amb la més lletja!

Sa Majestat ha concedit al nostre Alcalde la gran creu de Isabel la Catòlica.

Veiam, veiam...

Veiam si se'ns tornarà *isabelino!*...

Con oro nada hay que falle...

La verge tindrà versos en «llaor»; ja ho crec si els tindrà.
Cinc centes pessetes de premi ofereixen a Lleida al poeta
que escrigui els millors goigs dedicats a la Verge de Queralt.
¿Quin serà el versaire que se'n endurà els cent xucs?
L'Agulló? En Carner?
Per mi que se'l parteixin; que tots dos se l'han prou guanyat fent d'escolà.

La Banda Municipal ara toca de nits a la Plaça de Catalunya.

De nits? A les fosques?
Vet'aquí perquè no se sent tant.

No estan ja fastiguejats de sentir a parlar de *don Nilo*?
Don Nilo als telegrams, als cafès... ex!... ja fa fàstic!
Hi ha una complacència d'horror en tot això, que esgarri-
faría si un hom no pensés que de tot en té la culpa la puja
del paper.

AUTORITATS CIVILS

—Me da en la nariz que eso de Gero-
na acabará en punta.
—Siendo cuestión de sables, no tendría
nada d'estrany.

L'altre dia a Capitanía General hi va haver un derrumbament. S'enfonsà un sostre que estava en reparació, és a dir, en una situació semblant als fets de Girona.
Un dia d'aquests el sostre quedarà completament reparat.

De La Vanguardia:

«Lorenzo Castells, de 49 años, casado, de oficio carretero, al pasar por un campo situado entre las calles de Meridiana, Pallars y Cerdeña, se le desbocó el caballo que iba uncido a un carro que guiaba...»
I sí, vaja, ja's veu, un atropell a la gramàtica! Tot per deixar que els carros vagin guiant.

Ja ha plogut, gracies a Déu!
Arribar la Infanta a Catalunya, i començar a caure aigua a bóts i a barrals ha sigut la mateixa cosa.
¿Què vol dir l'eficàcia d'En Gual i de les Festes de la Mercè, al costat de Sa Altesa!...
Ja ho veuen,... i això que és Sereníssima!

Copiem de un telegrama:
«Aeroplanos enemigos lanzaron 25 bombas sobre Port-Said, causando algunas desgracias, pero ningún daño.»
Bravísim, cavallers!
¿Des de quan, les desgracies no són danys?

NOTES DE CASA:
Del « Centre Català d'Horta i Santa Eularia », hem rebut un elegant programa de les festes de la barriada, que enguany prometen ésser molt lluïdes, i una atenta invitació per als actes anunciats amb motiu de les mateixes.
S'estima l'atenció.

¿Caurà Grecia, no caurà Grecia?
Aquesta és, actualment, la preocupació de tots els que s'interessen per la guerra que som, naturalment, l'immensa majoria, per fortuna.
¿Caurà Grecia, no caurà Grecia?
És una pregunta, una sola pregunta, però aquesta pregunta referent a Grecia, als germanòfils els hi fa molt poca gracia.

El rector de Moyà, patria d'en Rafel Casanova, no permet que's col·loqui en una dependència de l'església el retrat del cèlebre conseller en cap.
Ens sembla que'l tal mossèn s'extralimita, amb la seva negació.
Perquè veiam: ¿De l'església no se'n diu la *Casa del Senyor*?
Doncs és el Senyor, l'amo de la casa, en tot cas, el qui ha de donar o negar el permís.
Penguin doncs, entretant, el retrat del gran patrici a l'església, i esperin que'l Senyor dongui la conformitat.

Perdoneu-lo, Senyor!
S'ha suïcidat, a Madrid, el conegut escriptor sicalíptic don Felip Trigo.

En el moment de matar-se, segons contem, estava treballant en una obra que duia per títol «Vida».

Vaia una sinceritat!

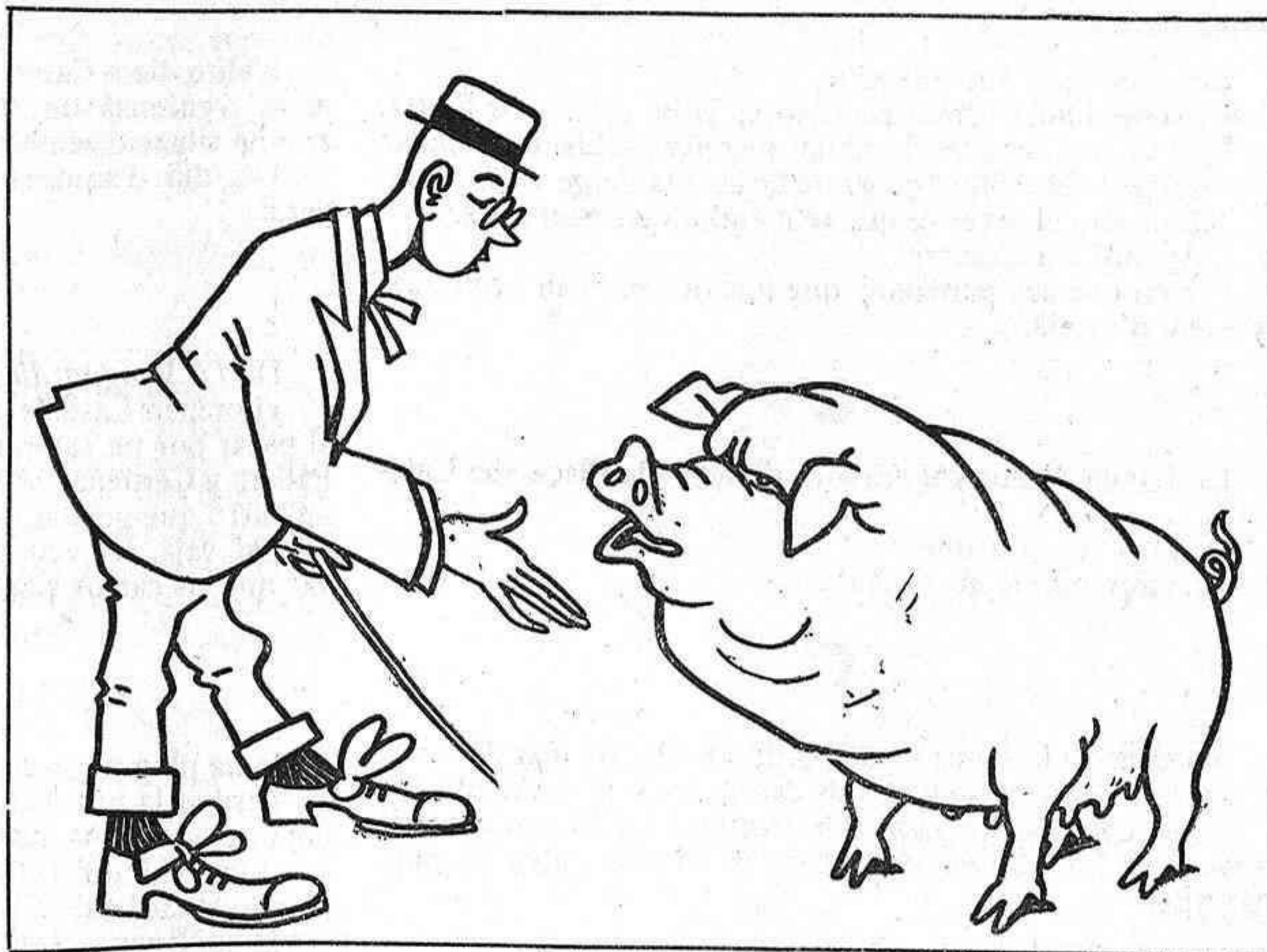
Sembla que l'home patia, feia temps, de neurastenia; i això del suïcidí ho devia portar de cap feia temps.

Algún amic íntim li havia sentit a dir:

—Jo... trigo... trigo..., però a l'últim la faré!

Encara no s'han oberts les Corts i ja el Govern té por de lo que al Parlament puguin dir i puguin fer els catalans.

Com se coneix que té la qua de palla aquest Ministeri!

EN VIGILIES DE LA MATANÇA

—Noi, t'acompanyo amb el sentiment. Estàs en capella, si fa o no fa com el nostre emperador.

Se fan grans preparatius per a celebrar dignament la festa catalanista del 11 de setembre.

Vetllades, versos, discursos, lo de sempre.

Els abnegats catalanistes ja tenen a punt les corones per al monument.

Menos mal que'ls *fatxendes* no tinguin a punt el bastó per a les garrotades.

Perquè quan la tal festa se celebra sense *hule*, als nostres governants ja'ls sembla que no's celebra *dignament*.

Canviats els papers, perdent els alemanys a tots els fronts, portant els aliats cada jorn amb més seguretats els seus esforços, girada la guerra, regna gran curiositat per a sapiguer què diràn, quines declaracions faràn aquells senyors *Amics de l'Unitat Moral d'Europa*.

Si en troben algún d'escaducer facin-li almoïna, si no és que ja li hagin fet algún altre dia.

Entre marit i muller, en havent acabat de sopar.

Ella (tota estranyada).—Quin miracle! ¿Que no surts aquesta nit?

Ell.—No. Vui sapiguer per mi mateix lo que passa a casa meva quan jo no hi soc.

Un cas veritablement únic:

—Vostè creu possible que hi hagi un home que pugui dir a una dona: «tu ets l'única a qui he estimat en la vida» sense faltar a la veritat?

—Sí; jo conec un cas.

—Quin?

—El d'Adam.

Aguileta: Moltes gracies per tot.—Joan Sala Vilà: Versos amorosos? O han de tenir molta novetat o han d'ésser una obra d'art per lo ben compostos.—Xacó Jo: ¿Què ho fa que, com més malament ho fan, més llargament escriuen?—Francisco Benet (Borges Blanques): Endevinada!—Joaquim Borrrell: Es un punt massa picant, com el *romesco* de Valls, però vaja, entra en cartera per si ens determinem a publicar-la.—Llorens Sans: S'estima el bon intent, pero res més.—Josep Cervelló i Sadurní: Preferiríem coses més curtes i alegroies.—T. S.: Això de la poesia eròtica s'ha de discutir *mano a mano* dessota dels pins. Ara en serio, vostè llegeixi bons poetes, escrigui forsa, però no s'impacienti massa per a publicar les seves elucubracions.—J. Fornaguera Ceriola: *No me toqueis* el «Fomento de Obras y Construcciones».—T. de Dafnis: No m'ha convençut.—M. Clivillé: El dibuix no'ns resulta. Ah! I l'article tampoc.—Joaquim Guadasart: I vostè no'm toqui el Parc, que ja està bé allà on és.—Joan Juher Sala: La xarada no és del tot perfecte.—Eudald Sala: Quasi res de lo que envia m'acaba de fer el pes.—Tomás Martí: Aquests versos contra el jòc únicament els insertariem si duguessin al peu la firma d'en Suàrez Inclàn.—Diaz-Capdevila: Gracies pels versos, però no fan per casa.—Joan Pascual: Es poca coseta.—Francesc Vilà: Aquests xistos són més vells que l'anar a peu.—J. P.: Entesos.—J. Miralles: Magret.

Antoni López, editor, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

TELÉFONO 4115

¡VERDÚN!

LAS BATALLAS DEL MOSA
POR
E. DIAZ RETG

Un tomo 8.º

Pesetas 4

NOVEDAD

LHOTZKIJ

EL LIBRO DEL MATRIMONIOVERSIÓN CASTELLANA
de Eduardo Ovejero

Un tomo

Pesetas 2'50

PEDRO MANAN

Higiene de la Mujer

□ □ □

Un tomo

Pesetas 1'50

LLUIS MARIANO VIDAL

**CUENTOS
QUE NO HO SÓN**

Un tom

Pesetes 2

Listas negras referentes a España

publicadas por los Gobiernos de
FRANCIA e INGLATERRA

Pesetas 0'50

Pesetas 0'50

AVISO. — No habiéndose recibido aun el fascículo oficial correspondiente a Francia, se aplaza la publicación del SUPLEMENTO NÚM. 1. Se anunciará oportunamente la fecha de su aparición.**COLECCIÓN DIAMANTE**

TOMO 122

RAFAEL

POR A. DE LAMARTINE

PESETAS 0'50

ALGOColección de poesías del malogrado
JOAQUIN M.ª BARTRINA

□ □ □

Nueva edición decorada

PESETAS 4

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

COMENTANT UN ASSASSINAT

—Quin criminal més ridícol, oi papà?... Per a amagar un cadavre, no se'n va veure poc, d'apurat!
—Es veu que és un principiant.